

**HAKKINDA TAHLİYE KARARI VERİLMİŞ OLAN
KİŞİNİN İDARİ İŞLEMLER GEREKÇESİYLE
TUTULMAYA DEVAM EDİLMESİNİN KİŞİ
GÜVENLİĞİNİ İHLAL EDİP ETMEDİĞİ SORUNU**

*(Whether the Fact of Being Kept by the Police Despite an
Eviction Decree Constitutes or Not A Violation Within
Article 5 of ECHR)*

Nil Melek GÜLTEKİN*

Topaloğlu-Türkiye Davası

(Başvuru no:38388/04, Strasburg-Karar Tarihi: 3 Temmuz 2012,
Nihai Karar Tarihi: 3.10.2012)¹

ÖZET

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşınmış olan 3 Temmuz 2012 tarihli bu kararda, hakkında tahliye kararı verilmiş olan bir kimsenin, derhal salıverilmemesi ve idari işlemler dolayısıyla tahliye kararına rağmen üç gün tutulmasının ve bundan dolayı başvuranın uğramış olduğu zarara karşılık etkin bir tazmin hakkı sağlanmamış olmasının AİHS'in 5. maddesini ihlal edip etmediği hususu incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Tutuklama, tahliye, kişi özgürlüğü, AİHS m.5

Abstract

This resolution of the European Court of Human Rights dated 3 July 2012, analyzes whether the fact that continuing to hold 3 days a person about whom a judge has rendered an order of discharge and not providing him an effective remedy, constitutes the breach of the 5th article of the Convention.

Keywords: Arrest, discharge, liberty of person, ECHR art.5

* Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi (nilmelekgultekin@hotmail.com)

¹ [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{\"fulltext\":\[\"topaloglu\"\],\"documentcollectionid2\":\[\"GRANDCHAMBER\", \"CHAMBER\"\],\"itemid\":\[\"001-111948\"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{\)

GİRİŞ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 03.10.2012 tarihli kararında, hakkında daha önce verilmiş tutuklama kararı bulunan bir kimsenin hakkındaki bu tutuklama kararının kaldırılması halinde kişinin derhal salıverilmemesini Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5 inci maddesinin ihlali olarak değerlendirmiştir.

Somut olayda, zorunlu askerlik hizmetini ifa etmekte olan başvuran, görev yaptığı yeri terk etmiş, bunun üzerine hakkında firar suçundan dava açılmış, kişi hakkında 19 Kasım 2001 tarihinde Ege Askeri Mahkemesi tarafından tutuklama kararı verilmiş, 8 Mart 2002 Cuma günü ise serbest bırakılmasına karar verilmiş, ancak başvuran 11 Mart 2002 tarihinde serbest bırakılmıştır. Bunun üzerine başvuran aradaki 3 günlük sürede haksız yere tutulduğuna ilişkin Askeri İdare Mahkemesi'nde Milli Savunma Bakanlığı aleyhine başvuruda bulunarak manevi tazminat istemiş, 4 Haziran 2003 tarihinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesi başvuranın talebini reddetmiştir. Başvuran bu karar üzerine, kararın düzeltilmesi için başvuruda bulunmuştur, ancak Askeri Yüksek İdare Mahkemesi savcısı, esasa ilişkin mütalaasını sunmuş, bu mütalaa başvurana tebliğ edilmemiştir ve 06 Mayıs 2004 tarihinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, başvuranın karar düzeltme talebini bu yargı yoluna ikinci bir defa başvurulamayacağı gerekçesiyle reddetmiştir. Bu gelişmelere istinaden, başvuran Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne müracaat etmiştir.

AİHM bu kararda, hakkında tahliye kararı verilmiş olan kişinin makul sürede serbest bırakılmamasını Sözleşme'nin 5 inci maddesi ile korunan kişi özgürlüğünün ihlal ettiğini; bunun yanı sıra başvuran kişinin bu fazla tutulmadan dolayı uğramış olduğu zararın giderilmemesinin ve etkin bir tazmin yolunun bulunmamasının Sözleşme'nin 5 inci maddesinin 5 inci fıkrasıyla bağdaşmadığını belirtmiştir. Nitekim maddenin 5 inci fıkrasında bu madde hükümlerine aykırı olarak yapılmış bir yakalama veya tutulu kalma işleminin mağduru olan herkesin tazminat isteme hakkının bulunduğu belirtilmektedir.

Kararın 2012 yılında verilmiş bir karar olması, güncelliği itibariyle önem arz etmekte olup, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun öngördüğü koruma tedbirlerinden biri olan tutuklama kararının kaldırılması halinde kişinin salıverilmesi için geçecek sürenin hangi hallerde makul süre olarak değerlendirileceği ve somut olayda yapılan usulsüzlüklerle bağlantılı olarak hakkı zedelenen kişinin idareden bir tazminat alamaması durumunun AİHS'in 5 inci maddesi kapsamında öngörülmuş olan tazminat hakkını zedelediği hususlarına değinilmiş olması kanaatimizce bu kararı önemli kılmaktadır. Bu çalışma kapsamında, AİHM'in resmi karar arama sitesi olan "HUDOC"² tan kararın tamamı, Fransızca metninden çevrilmiştir.

² [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{"documentcollectionid2":\["GRANDCHAMBER"\],"CHAMBER"}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#{)

KARARIN ÇEVİRİSİ USUL

1. Davanın temelinde, Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı, devletin bir vatandaşı olan M. Şener Topaloğlu (“başvuran”) tarafından 5 Ekim 2004 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (“Sözleşme”) 34 üncü maddesi uyarınca yapılmış olan bir başvuru (“no. 38388/04”) bulunmaktadır.

2. Başvuran, Ankara'da avukatlık yapan M.M.C. tarafından temsil edilmektedir. Türk hükümeti (“Hükümet”) ise, kendi vekili tarafından temsil edilmektedir.

3. 16 Haziran 2008 tarihinde dava Hükümete bildirilmiştir. Sözleşme'nin 29§1 maddesi uyarınca, Mahkeme'nin, davanın kabul edilebilirliğine ve esasına ilişkin bir arada hüküm kurmasına karar verilmiştir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

4. Başvuran 1979 senesinde doğmuştur ve Rize'de ikamet etmektedir.
5. Zorunlu askerlik hizmetini Ezine'de ifa etmekte olan başvuran, görev yaptığı yeri terk etmiştir.
6. Bunun üzerine, askeri savcı başvurunu firar ile suçlamıştır.
7. 19 Kasım 2001 tarihinde Ege Askeri Mahkemesi başvurunun tutuklanmasına karar vermiştir.
8. 8 Mart 2002 Cuma günü, mahkeme başvurunun serbest bırakılmasına karar vermiştir.
9. 11 Mart 2002 Pazartesi günü 12.00 sularında başvuran serbest bırakılmıştır.
10. 23 Aralık 2002 tarihinde, başvuran, avukatı aracılığıyla Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde Savunma Bakanlığı aleyhine başvuruda bulunmuş, 8 Mart 2002 ile 11 Mart 2002 tarihleri arasında hürriyetinden yoksun bırakılmış olmasından dolayı uğradığı manevi zararın tazminini talep etmiştir.
11. Davalı idare cevaben; başvuranın o tarihler arasında “tutuklu” olarak tutulmadığını, hafta sonuna denk gelmesi sebebiyle gerçekleşmeyen idari formalitelerin tamamlanması süresince “misafir edildiğini” belirtmiştir.
12. 4 Haziran 2003 tarihinde Askeri Yüksek İdare Mahkemesi başvurunun talebini reddetmiştir.
13. Başvuran bu karar üzerine, kararın düzeltilmesi için başvuruda bulunarak, başvurusunun hukuki sürelerle uygun olarak yapıldığını ve 8 Mart 2002 tarihinden

sonraki dönemde tutulmasının hem iç hukuka, hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 5 inci maddesine aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

14. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi savcısı, esasa ilişkin mütalaasını sunmuş, ancak bu mütalaa başvurana tebliğ edilmemiştir.

15. Başvurana 06 Nisan 2004 tarihinde bildirilen 11 Şubat 2004 tarihli kararında, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, 4 Haziran 2003 tarihli kararını düzelterek, başvurunun kabul edilebileceğine karar vermiş ve davanın esasını inceleyerek hüküm vermiştir. Mahkeme hükmünde başvuranın başvurusunu aşağıdaki gerekçelerle reddetmiştir:

“ (...) Cezaevi yetkilileri bir tutuklunun salıverilmesinden önce birtakım incelemeler yapılmasına ilişkin kurala uymuşlardır.

Şener Topaloğlu'nun özgürlüğünü kısıtlama kastı bulunmamaktadır.

İlgili kişinin salıverilmesi haftasonu olması sebebiyle gerçekten de olağan koşullara göre daha uzun sürmüş, ancak bu zaman dilimi zorunlu kontrollerin yapılması için kesinlikle gerekli olup, makul olmayan bir süreden bahsedilemez. (...)”

16. 06 Mayıs 2004 tarihinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, başvuranın karar düzeltme talebini bu yargı yoluna ikinci bir defa başvurulamayacağı gerekçesiyle reddetmiş, kanunda sayılmayan sebeplere dayanarak karar düzeltme istenilmesi halinde hakimın para cezası yaptırımı uygulama yetkisini düzenleyen Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanun'un 442 nci maddesi kapsamında başvuranın başvuru hakkını kötüye kullandığı gerekçesiyle 111 400 000 eski Türk Lirası (olayın meydana geldiği dönemde yaklaşık 65 Euro) tutarında bir miktar ödemesine karar vermiştir.

HUKUK

I. KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA

17. Başvuran; Sözleşme'nin 5§1 maddesinin ihlal edildiğini ve 8 Mart 2002 tarihinden 11 Mart 2002 tarihine kadar hukuka aykırı bir biçimde hürriyetinden yoksun bırakıldığını,

18. 5§1 maddesine aykırı olarak gerçekleşen tutulmasına karşılık, Sözleşme'nin 5§5 maddesine atıfla hiçbir tazmin yolu bulamadığını,

19. Sözleşme'nin 6 ncı maddesi kapsamında, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi önünde görülen duruşmanın usulünün adil yargılama ilkesine uygun olmadığını, Mahkeme'nin kararını yeterli ölçüde gerekçelendirmediğini ve silahların eşitliği ilkesini ihlal edecek şekilde savcının sunmuş olduğu mütalaanın kendisine tebliğ edilmediğini,

20. Karar düzeltme yoluna başvurması sebebiyle ödemek zorunda kaldığı para

cezasının Sözleşme'nin 6 ncı maddesi kapsamında kendisine sağlanmış olan mahkemeye erişim hakkını ihlal ettiğini iddia etmektedir.

21. Son olarak, Sözleşme'nin 13 üncü maddesi kapsamında, başvuran, salıverilmesini geciktiren askeri cezaevi yetkilileri hakkında herhangi bir cezai soruşturma başlatılmadığını bildirmektedir.

22. Hükümet ise bu iddialara karşı çıkmaktadır.

A. Altı Ay Kuralı

23. Hükümet altı aylık süre kuralına uyulmadığını ileri sürmektedir.

24. Mahkeme, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin kesinleşmiş kararının tarihinin 11 Şubat 2004 olduğunu, bu kararın başvurana 06 Nisan 2004 tarihinde tebliğ edildiğini göz önüne alarak,

Başvuranın 05 Ekim 2004 tarihinde Mahkeme'ye faks yoluyla başvuruda bulunma niyetini ve bu başvurunun içeriği hususunda gerekli bilgileri ihtiva eden ilk dilekçesini gönderdiğini, bu dilekçede başvuranın Mahkeme önünde ileri süreceği şikayetleri belirttiğini, bu itibarla başvuru tarihini, başvuranın ilk dilekçesini faksla gönderdiği tarih olan 05 Ekim 2004 olarak kabul ettiğini ve böylece başvurunun Sözleşme'nin 35 inci maddesince öngörülen 6 aylık süre içerisinde yapıldığını belirtmiştir.

B. Sözleşme'nin 5 inci ve 6 ncı Maddeleri Kapsamındaki Şikayetler (Cumhuriyet Başsavcılığının mütalaasının tebliğ edilmemesi)

25. Mahkeme, şikayetlerin Sözleşme'nin 35§3 maddesi kapsamında asılsız olmadıklarını ve hiçbir kabul edilebilirlik kuralının ihlal edilmediğini tespit etmiştir.³

C. Diğer Şikayetler

1. Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin Kararının Gereğesi

26. Mahkeme, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin kararının gerekçesini usulüne uygun bulmaktadır (bakınız paragraf 15). Ayrıca, Mahkeme, her ne kadar Sözleşme'nin 6 ncı maddesi mahkemelere kararlarını gerekçelendirme zorunluluğu getiriyor olsa da, bu zorunluluğun öne sürülen her iddiaya ayrıntılı bir cevap verilmesi şeklinde anlaşılması gerektiğini hatırlatmaktadır (*Garcia Ruiz, İspanya'ya karşı*, 21 Ocak 1999, no. 30544/96, § 26, AİHM 1999-I).

³ 22.05.2012 tarihinde yapılan değişiklik ile, 47 nci madde ile savcının mütalaasının tebliğ edilmesi zorunluluğu getirilmiştir. AYİM md. 47: "Dilekçeler ve savunmalar alındıktan veya cevap süreleri geçtikten sonra, dava dosyaları Genel Sekreterlikçe Başsavcılığa verilir. Başsavcılığın düşüncesi alındıktan sonra dosyalar Genel Sekreterliğe geri gönderilir. Başsavcılık düşüncesi Genel Sekreterlikçe taraflara tebliğ edilir. Taraflar tebliğden itibaren yedi gün içerisinde cevaplarını yazılı olarak Mahkemeye bildirebilirler. Bu süre uzatılamaz. Tarafların cevapları alındıktan veya cevap süresi geçtikten sonra dosyalar görevli daireye Genel Sekreterlik aracılığı ile gönderilir."

27. Bu itibarla başvurunun bu konuya ilişkin kısmı asılsız olup Sözleşme'nin 35§3 ve 35§4 maddelerinin uygulanmasıyla reddedilmelidir.

2. Başvuru Hakkının Kötüye Kullanımı Sebebiyle Para Cezası Ödenmesi

28. Mahkeme, başvuru hakkının kötüye kullanımına ilişkin para cezası öngörülmesinin kural olarak Sözleşme'nin 6§1 maddesi anlamında uyumsuzluk teşkil etmediğini hatırlatmaktadır (*Maillard, Fransa'ya karşı*, n° 35009/02, § 37, 6 Aralık 2005) ve bu davada, belirlenmiş olan para cezasının miktarının (bakınız paragraf 16) Sözleşme'nin 6§1 maddesi kapsamında mahkemeye erişim hakkının kullanılmasına engel olarak görmemektedir (*Poilly, Fransa'ya karşı*, no. 68155/01, 15 Ekim 2002 ve *Dalar, Türkiye'ye karşı*, no. 35957/05, 21 Şubat 2012).

29. Bu itibarla başvurunun bu konuya ilişkin kısmı asılsız olup Sözleşme'nin 35§3 ve 35§4 maddelerinin uygulanmasıyla reddedilmelidir.

3. Cezaevi Yetkilileri Hakkında Cezai Soruşturma Başlatılmamış Olması

30. Mahkeme, şikayetin destekli olmadığı sonucuna varmaktadır. Bunun yanı sıra şikayetin iç yolların tüketilmemesi hususuna takıldığını gözlemlemektedir. Aksi kabul edilse dahi (iç yollar tüketilse dahi), Mahkeme, Sözleşme'nin ne "özel intikama" ne de "actio popularis"e izin vermediğini ve bunu garantilemediğini hatırlatmaktadır. Bu kapsamda, davanın koşulları dikkate alındığında, üçüncü kişiler hakkında cezaevi soruşturma başlatma veya mahkum etme hususunda hak iddia edilemez (*Perez, Fransa'ya karşı*, no. 47287/99, § 70, AİHM 2004-I).

31. Bu itibarla başvurunun bu konuya ilişkin kısmı asılsız olup Sözleşme'nin 35§3 ve 35§4 maddelerinin uygulanmasıyla reddedilmelidir.

II. SÖZLEŞMENİN 5. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDIASI

1. Sözleşme'nin 5§1 Maddesi Kapsamındaki Şikayet

32. Başvuran 8 Mart 2002 ile 11 Mart 2002 tarihleri arasında hukuka aykırı olarak hürriyetinden yoksun bırakıldığını iddia etmektedir.

33. Hükümet, başvuranın zorunlu askerlik hizmetini tamamlayıp tamamladığı hususunda ek denetlemenin yapılmasının gerekli olduğunu; böylece, hafta sonu boyunca idari işlemlerin tamamlandığını ve başvuranın bunun ardından derhal serbest bırakıldığını belirtmiştir.

34. Mahkeme öncelikle Sözleşme'nin 5§1 maddesinde düzenlenmiş olan hakka getirilebilecek sınırlamalar listesinin kapsamlı olduğunu ve ancak dar bir yorum bu düzenlemenin amacı olan "kimsenin keyfi olarak hürriyetinden yoksun bırakılmamasına" uygun olduğunu hatırlatmaktadır (benzer şekilde, *Giulia Manzoni İtalya'ya karşı*, 01 Temmuz 1997, § 25, AİHM 1997-IV).

35. Buna ilaveten, Mahkeme, çoğu zaman bir salıverilme kararının uygulanabilmesi için belirli bir sürenin geçmesi gerektiğinin kaçınılmaz olduğunu kabul etse de, bu sürenin asgari düzeyde tutulması gerektiğini hatırlatmaktadır (*Giulia Manzoni İtalya'ya karşı*, § 25). Salıverilmeye ilişkin idari işlemler ise, ancak birkaç saati aşan bir gecikmeyi haklı gösterebilir (*Nikolov, Bulgaristan'a karşı*, no. 38884/97, §82, 30 Ocak 2003). Bu itibarla Mahkeme, salıverilmeye ilişkin kararların uygulanmasında yaşanan gecikmelere ilişkin şikayetleri hususi bir dikkatle incelemelidir (*Bojinov, Bulgaristan'a karşı*, no. 47799/99, par. 36, 28 Ekim 2004).

36. Mahkeme, somut olayda, başvuranın salıverilmesine ilişkin bir mahkeme kararının bulunduğunu gözlemlemektedir (bakınız paragraf 8).

37. Mahkemeye göre, Hükümet tarafından öne sürülen savunmalar, kararın uygulanmasındaki 3 günlük gecikmenin gerekçesini oluşturamaz. Nitekim Mahkeme, ulusal yargı makamlarının da, araya giren hafta sonu sebebiyle salıverilmenin mutlak süreden daha uzun sürdüğünü kabul ettiğini belirtmektedir (bakınız paragraf 15). Mahkeme bu noktada, Sözleşme'ye taraf devletlerin, kendi yargı çevrelerinde bulunan kişilerin özgürlük hakkını korumak amacıyla, salıverilmeye ilişkin kararların derhal uygulanabilmeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlü olduklarını hatırlatmaktadır (*Değerli ve diğerleri, Türkiye'ye karşı*, no. 18242/02, § 25, 5 Şubat 2008 ve *Hıdır Durmaz, Türkiye'ye karşı*, (no. 2), § 47, 12 Temmuz 2011).

38. Yukarıda belirtilenlerin ışığında, Mahkeme, başvuranın salıverilmesine ilişkin Mahkeme kararını takiben üç gün süresince geçici olarak tutulmasının, Sözleşme'nin 5§1 maddesinde izin verilmiş olan amaçlardan herhangi birinin kapsamında kalmadığından, Sözleşme'nin 5 inci maddesinin ihlal edildiği sonucuna ulaşmaktadır (aynı yönde bakınız, *Quin, Fransa'ya karşı*, no. 18580/91, § 42 ve § 43, 22 Mart 1995, *Labita, İtalya'ya karşı*, no. 26772/95, § 166-174, AİHM 2000-IV ve *Mancini, İtalya'ya karşı*, no. 44955/98, § 25 ve 26, AİHM 2001-IX).

2. Sözleşme'nin 5§5 Maddesi Kapsamındaki Şikayet

39. Başvuran, Sözleşme'nin 5§1 maddesinde yer alan koşullara aykırı olarak tutulmasından dolayı uğradığı zararı telafi etmek için hiçbir tazmin yoluna sahip olmadığını iddia etmektedir.

40. Hükümet, salıverilmenin gecikmesinden sorumlu olan kişilere karşı cezai, Anayasa'nın 125 inci maddesine dayanarak bir tazminat elde edebilmek için ise Yüksek İdare Mahkemesi önünde idari bir başvuru yolu bulunduğunu savunmuştur.

41. Mahkeme, Hükümet tarafından zikredilen cezai başvuru yolunun tazminat hukuku ile bir ilgisi bulunmadığını tespit etmektedir. Bu sebeple yeterli bir başvuru yolu olarak kabul edilemez. İdari başvuru yoluna gelince, başvuran bu başvuru yolunu Askeri İdare Yüksek Mahkemesi'ne başvurarak kullanmış, ancak bir sonuç

elde edememiştir (bakınız paragraf 15). Bu itibarla, Sözleşme'nin 5§1 maddesinde yer alan koşullara aykırı bir tutuklamanın mağduru olan başvuran, iç hukukta da Sözleşme'nin 5§5 maddesine uygun bir tazminat hakkı kazanamamıştır.

42. Bu bilgiler, Mahkemenin, Sözleşme'nin 5§5 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varması için yeterlidir.

III. SÖZLEŞMENİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

43. Başvuran, Sözleşme'nin 6§1 maddesine atıfta bulunarak Askeri Yüksek İdare Mahkemesi savcısının mütalaasının kendisine tebliğ edilmediğini bildirmektedir.

44. Hükümet, savcının mütalaasının duruşma öncesinde başvuranın dosyasına sunulduğunu, şayet başvuran mahkeme kaleminde bulunan dava dosyasını incelemiş olsaydı, mütalaa hakkında bilgi sahibi olabileceğini savunmaktadır.

45. Mahkeme, daha önce de aynı şikayet ve aynı savunmayı incelediğini ve bunun sonucunda Askeri Yüksek İdare Mahkemesi savcısının mütalaasının başvurana tebliğ edilmiş olmaması sebebiyle Sözleşme'nin 6§1 maddesinin ihlal edildiği sonucuna ulaştığını hatırlatmaktadır (*Miran, Türkiye'ye karşı*, no. 43980/04, § 15-18, 21 Nisan 2009, *Tamay ve diğerleri, Türkiye'ye karşı*, no 38287/04, § 18, 29 Eylül 2009 ve *Meral, Türkiye'ye karşı*, no. 33446/02, § 32-39, 27 Kasım 2007). Mahkeme somut olayı incelemiş ve Hükümetin, Mahkeme'yi farklı bir sonuca varmaya yönelik ikna edici hiçbir olgu veya argüman sunamadığı kanaatine ulaşmıştır.

46. Bu itibarla Sözleşme'nin 6§1 inci maddesi ihlal edilmiştir.

IV. SÖZLEŞMENİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

47. Başvuran, manevi tazminat için 10 000 Euro talep etmektedir.

48. Hükümet bu talebe itiraz etmektedir.

49. Mahkeme, adil bir kararla, başvurana 7 500 Euro manevi tazminat ödemesine karar vermiştir.

50. Başvuran buna ek olarak giderleri ve harcamaları için 5 000 Euro talep etmektedir. Bu talebini destekleyecek herhangi bir dayanak göstermemiştir.

51. Hükümet bu talebe itiraz etmektedir.

52. Mahkeme içtihatlarına göre, giderlerinin ve harcamalarının başvurana iadesine ancak bu gider ve harcamaların gerçek olduğu, gerekli olduğu ve miktarın makul olduğunun kanıtlanması halinde hükmolunur. Somut olay incelendiğinde, başvuranın bu talebini destekleyecek herhangi bir dayanağın bulunmaması sebebiyle, Mahkeme başvuranın bu talebini reddetmektedir.

53. AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı basit faize dayalı olarak %3'lük bir faiz oranı uygulanacağını belirtmektedir.

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK, MAHKEME OYBİRLİĞİ İLE,

1. Sözleşme'nin 5 inci maddesinin ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesi savcısının mütalaasının başvurana tebliğ edilmemesine bağlı olarak 6 ncı maddesinin ihlal edildiğine ilişkin şikayetlerle ilgili başvurunun kabul edilebilir olduğuna;

2. Sözleşmenin 5§1 maddesinin ihlal edildiğine;

3. Sözleşmenin 5§5 maddesinin ihlal edildiğine;

4. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi savcısının mütalaasının başvurana tebliğ edilmemesi sebebiyle Sözleşmenin 6§1 maddesinin ihlal edildiğine;

5. a) Hükümetin, başvurana, Sözleşme'nin 44§2 maddesi uyarınca, kararın kesinleşmesini takip eden 3 ay içerisinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden TL'sına çevrilmek üzere 7 500 Euro ve ilaveten miktara yansıtılabilecek KDV ve pul, harç ve masraflarını ödemesine;

b) Belirtilen süre bitiminden ödemenin yapıldığı tarihe kadar geçen süre için, yukarıda belirtilen tutara, Avrupa Merkez Bankasının kredi faiz oranına yüzde üç puan eklenmek suretiyle gecikme faizi uygulanmasına;

6. Hakkaniyete uygun tazminata ilişkin diğer taleplerin reddine;
karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve 03 Temmuz 2012 tarihinde, İçtüzüğü'nün 77§2 ve 77§3 maddeleri uyarınca yazılı olarak tebliğ edilmiştir.